

EPERJESI LAPOK

14-25 (FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZEPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitsor egyszeri hirdetésre 20 fill. Többhastós hirdetésért jutányosabb. Nyilvánt. minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Iparpártolás.

Az egész országra és társadalmunk összes köreire nézve egyaránt időszerű kérdéssről: a magyar ipar hatékony támogatásáról közlünk alább két cikket. Együtt adunk nekik helyet, mert nemcsak összetartoznak tárgyuknál fogva, de ki is egészítik egymást.

Az első, a mely a kassai kereskedelmi és iparkamara érdemes titkárának a tollából való, azokat az irányelveket fejt ki, a melyek a társadalom minden rétege számára az azonnal fogantató feladatok körében irányadók; a másik cikk pedig — a melyet világlátott, kiváló műveltségű férfiú írt — a kérdés egész egyetemét átölelvén, a magasabb koncepcziójú, nagyobb arányokban kibontakozó és a távol jövőbe is kiható iparpártolás föltételeit körvonalozza.

Mindkettő igen szép eszméket, meggyőzően fejteget és méltó a legmelegebb érdeklődésre, helyesebben szólva: a lelkes, hatékony támogatásra és követésre.

I.

Az iparkamara — melynek törvényes kötelessége a kereskedelemnek és iparnak érdekeit egyenlő szeretettel és odaadással szolgálni — a legmelegebb rokonszenvvel fogadja a hazafias közönségnek a honi ipar pártolására irányuló mozgalmát, bár szeretne volna, hogy ezen mozgalom — tekintettel az osztrák részről velünk szemben várható erős represszáliakra — kevésbé zajos, de annál intenzívebb legyen.

Ezen fontos gazdasági kérdésben a kamarának elvi álláspontja az, hogy minden áru, mely hazánkban csak tőrhető minőségben beszerezhető, hazai forrásból szereztesse be és hogy a hazai fogyasztó-közönség legfontosabb fogyasztási cikkeit gyártására hathatós és bőséges állami támogatás mellett azon szomorú és előreláthatólag még hosszú időben is, melyben a ma-

gyar közgazdaság Ausztria gazdasági jármának súlyát sanyli, magyar tőkével életvaló és életérős gyár- és ipartelepek létesíttessenek.

Az iparfejlesztésnek alapfeltétele azonban nem az iparpártolási sport, de az igaz magyar szívből eredő lelkesedés szülte iparpártolás, mely felkarol mindent, «mit gyártott magyar kéz, nevelt a hontelek, a mit magyar zamattal ihlettek a szelek».

A nagyközönség iparpártoló mozgalma csak akkor bír értékkel, ha a hazaszeretet a lemondás erényével párosul és ha az iparpártoló közönség kijelenti, — és ez különösen az élvezeti, ruházati és fényűzési cikkek vonatkozásában — hogy kizárólag hazait vásárol. Igaz, hogy ilyen kijelentés mellett az ingyencz kénytelen a drága külföldi csemegékről, a dandy és a ragyogó toilettekhez szokott úrnő a gyönyörű szabású ruhákról, az utánozhatlan külföldi selyemről, bársonyokról és csipkékről, illetve a remek foglalatú ékszerekről lemondani; de ez csekély áldozat azon magasatos czéllal szemben, hogy a meglévő hazai ipart felkaroljuk és megerősítsük s a nemzeti és külföldi tőkét az említett cikkek készítő ipartelepek alapítására serkentsük, «mert függjön rajtad daróc bár s zembántó színezavar, becses, mikor hazáért égő szívet takar».

És ezen iparpártolási mozgalomban a magyar nőnek fontos, döntő szerepe jut. Az a magyar nő, ki Egernek védbástyáit a pogánnyal szemben hősiesség meglátta, az a magyar nő, ki mint anya, mint hitves, mint menyasszony szabadságharczainknak lelke és életö-eleme volt, az a magyar nő van arra hivatva, hogy a gazdasági életünk várfalain hősiessé elszántsággal és valódi asszonyi kitartással küzdjön a külföldi ipartermékek inváziója, az osztrák tatárjárás ellen.

A magyar asszonynak tűzhelyét vegyék körül a hazaszeretet védbástyái és a magyar nő álljon őrt e bástyákon, hogy az idegen a tűzhely szentélyébe ne hatolhasson. És ha a magyar nő rajongó hazaszeretetével, a remény és félelem indokai nélkül, hiúságtól és nagyvágytól menten áll a küzdők sorába, akkor szent ügyünk győzelme biztos, mert a mit a nő akar, azt az Isten is akarja.

A mit a magyar nőtől kívánunk, az nem lehetetlen dolog. Németországnak asszonyai ragyogó, utánzásra méltó példái lehetnek bármely ország asszonyainak. A Németbirodalom, melynek népét századokon keresztül hazátlan kozmopolitának híresztelt a világ, világpolgárnak, melynek hitvallása az ubi bene, ibi patria volt, oly asszonyokat szült, kiknek háztartása csak oly mezőgazdasági terményeket ismer, melyek Németországban termettek, kiknek férjei és gyermekei csak olyan ruhába öltözködnek, melyet német kéz német ipartelepen gyártott vagy készített.

A német asszony nem gyűlésezik, a német hirlapok nem zengik dicséretét. Ő odaáll munkálkodó, dolgozó, küzdő férjének, fiának oldala mellé küzdőtársnak és ő szolgáltatja a német gazdasági szabadságharcz névtelen hőseinek millióit.

Nemes úrnők, polgárasszonyok, jómódú és szegényebb sorsú emberek anyái, hitvesei és leányai: kövessetek a német asszony példáját!

Legyetek a magyar nemzetnek gazdasági szabadságharczában a küzdő férfiak erős és ellentállhatlan harczai tartaléka! Azt, a mit a férfiú kivív és kiküzd, azt őrizzék és tartásot meg, mert a magyar társadalom fentartói Ti vagytok, magyar nők!

A nemzet nagy gazdasági küzdelmeiben csak a czéltudatos, intelligens és kitaró munka és a magyar asszonynak takarékosága, lángoló hazaszeretete és gyakran honleányi lemondása vívhatja ki a végleges győzelmet.

Harczra tehát magyar nők! Fel a bástyákra, verjék vissza az idegent!

Deit Jenő.

II.

Csak pár órával értesültem előbb az eperjesi Iparvédőegyesület tervezéséről, semmint alakuló-közyűlést megtartotta.

Érdeklődöm iránta. Elmentem alakulására. Szívesen tagjává lettem.

Az elnök és titkár kifejtették az érdekes, vegyest férfi- és hölgyközönség előtt az egyesület lényegét, célját és eszközeit. A cél szép, nemes és vonzó, a milyen a rugó, mely e fontos czélt országsszerte mozgatja — a hazafias felbuzdulás.

emlékei Thököly és a Rákócziak nevéhez fűződnek. E jelentőségteljes történelmi emlék alkalmilag ünnepélyesen is kiemelve lett, többi közt péld., a mikor a nagy-növű és boldogemlékű báró Prónay Gábor mint egyházunk egyetemes felügyelője az abszolutisztikus interregnum idejében főiskoláink látogatására az országban körutat tett (az 1860-as évek elején) s ez útjában Eperjes felé tartva, az ottani Kollégium meglátogatására saját úri fogatán az eperjesi határra érkezett s ott egy nagyszámú, ünnepélyes küldöttség fogadta és üdvözölte, élén az egyházmegyei felügyelő, id. Bánó József, lelkes üdvözlő szózatában erre vonatkozólag hangsúlyozá, miszerint a «magyar protestánsizmus e klasszikus földjén annak bércei és rengeteg erdősegei sokat üldözött és sokat szenvedett apáink fájdalmas sóhajait visszhangoztaták»...

Ott van, a megye székvárosában, az a megszentelt hely, a melyen a hirhert «Theatrum Eperiesinse» szomorú, sőt megrendítő iszonyatos tragédiája folyt le, melynek vértanú áldozataira vonatkozólag az esztergomi érsek 1687-ben megilletődve felkiáltott: «Isten irtalmazzon az Eperjesen kiontott véreket!» A Caraffa-féle vértörvényszék s annak vallási és politikai fanatizmussal* teltett örvöngő dühe, vérengző kegyetlenségét tekintve, ritkítja pártját a világ népeinek történelmében; rémséges emlékezete a nép köztudatában mai

* A protestantizmussal s benne és vele együtt egyszersmind a Thököly pártíveit s a nemzeti arisztokráciát vélté halálos csapással sújtani az abszolutizmus. Így kerültek bárdja alá az előkelő nemesi ifjak, egy Kecer, egy Radvánsky, most is virágzó főúri családok ősei, egy Weber, akkori városi főbíró, egy Feja stb. egész fel a 20-ig s azon is felül. (V. ö. a hirneves egyháztörténetirő dr. Hase Károly művét, a ki történetirő elfogultalansággal s nem kizárólagos hívelekezeti állásponton mondja: «Um die nationale Aristokratie zu brechen, wüthete das Blutgericht zu Eperjes» stb.) S. J.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Bujdosik a szegény kurucz...

írta Tóth Dezső.

Rég volt, hogy a Gyöngyös vize a szennyeseim kimosta, S pej lovam a Rába-völgyén betévedt a tilosba; Ság tetejét azóta, hejh, nem látom, Gyülve-gyülő zimankótól Beborult a világom!

Idegenül nótáznak, hol bujdosom, a madarak. Hova menjek, merre tartsak? A jó Isten tudja csak! Kis dolmányom tüske tépi, szaggatja, Nem vet a fa árnyékot, hogy Megnyughatnám alatta.

Nyalka kurucz voltam egykor, kemény vitéz, nagy dali, Tudtam akkor, hogyan kell a labanczokat hajtani. Pántos kardom sose vágott hiába, A halált az ellenségnek Becsülettel kínálta.

Most meghúzom magamat egy árokmenti bokorba, Néze, hogy a leveleket a szél merről sodorja. Ha meghalok, nem lesz, a ki eltemet... Zúgó vihar, szemfödőnek Pörgesd csak a levelet!

Vallástörténelmi nevezetességek Sárosvármegyében.*

Egy neme a történelmi igazságszolgáltatásnak nyilvánul abban kétségkívül, hogy napjainkban — hosszú két évszázad multán — hazai történelmünk fejedelmi két nagy alakjának, kik a vallásszabadság magasztos szent ügyének kiküzdése és meghonosítása érdekében e hazában mintegy tipikus jelentőséggel bírnak, földi maradványai a messze idegenből, a hol száműzöttek porladoztak hamvaik, visszakérülnek az ősi szent házába: Thököly Imre (nemesi predikátuma: «de Kesmark» és II. Rákóczi Ferencz «de Felső-Vadász», mint előharczosi ama százereknek, kik akkoron és azóta az ő zászlójuk alatt a haza szabadságáért — s vele, sőt tőle elválaszthatlanul a vallás-szabadság nemes és magasztos eszméjéért küzdöttek ama hősiessé lelkeseccsel, melyet a költő azon ismert szavaival fejez ki: «Vagy visszavívja ős hazánk Szabadságát karunk, Vagy érte küzdve hű fiak — Egytől-egyig halunk!»

Sárosvármegye s a vele szomszéd Abaúj fogja befogadni a két nagy ember porladozó földi részét — a történelmi igazságnak megfelelően, — mely két megye területe, hozzá gondolva a szintén szomszédos Szepesvármegye rengeteg kárpáti területét, a hazának azon, mondhatni klasszikus vidéke, mely a vallásszabadsági mozgalmak által megszentelve, ma is minden léptenyomon ama küzdelmek nyomait mutatja, melyeknek

* A «Gyámintezet» című evang. szaklapnak 1906. márcziusi számában jelent meg ez a cikk, a melyet a benne foglalt érdekes történelmi adatokra és nálunk általánosan ismert és közbecsülésben álló érdemes írójára való tekintettel, közlünk. Szerk.

De szerintem — s ennek adtam nyílt kifejezést az említett közgyűlésen — az illetén egyesületek, a központi szövetségbe vonva is, a számításba vett eszközökkel — nem is említve a folytonos és számtalan visszaélést és csalást — csak felszinen mozognak, csak felszínes munkát végeznek, csak eltakarják gyöngeségünket és hiú, czélját tévesztett vergődésnek bizonyulnak.

Kivált nálunk, magyar fajnál — hol szalmatűz minden fellángolás.

Mai napság ily eszközökkel, ily mélyen járó, nagy fontosságú czélt elérni nem lehet.

Pártoljuk a hazai ipart! Melyiket? Azt, a mely nincs? Mert a legfontosabb, legmindennapibb, legszükségesebb életcikkre nézve nincs magyar ipar! Ezt hangsúlyozva kell kiemelni, odakiáltanunk mindenkinek, ki hazafi, hogy tudja, gondolkozzék felette és számoljon vele.

Van egy kis hazai iparunk, talán jó is, de ez kevés nagyon. Értem gyári iparunkat. Kézműiparunk általában gyöngé egész a kétségbeesésig. És megbízhatatlan. Életerekeléséről és fejlesztéséről kell minden erővel gondoskodnunk.

De a kézműipar nem pótolhatja a gyári ipart. A versenyt pedig egyáltalán nem veheti fel a külföldi iparcikkkel.

Mi tehát a teendő?

Nem efféle *védőegyesületek szervezése*, hanem a külföldi cikkeket ellensúlyozó, kiszorító faktorok létesítése: gyárak állítása a magyar hazában.

Úgyde — azt mondják — ehhez önálló vámterület kell! Bizony igaz. Önálló vámterület, az kell.

Ámde, ha ma, vagy tíz év múlva, vagy bármikor felállítjuk az önálló vámsorompót, a nélkül, hogy erre előkészülnék, a nélkül, hogy gazdasági berendezésünket átalakítsunk, a *legnagyobb válságba sodorjuk a nemzetet és országot*.

De hát akkor és e szerint — fogják sokan ellenvenni — soh'sem állhatunk önálló vámterületen, sohase lehetünk gazdaságilag függetlenek! Mert ez valódi circulus vitiosus. Az önálló vámterülethez gyári berendezés szükséges, a gyár felállítás pedig, hogy a termelése véde legyen, önálló vámterületet feltételez. Erre szorult. Már pedig a kettő egy pillanatban nem létesíthető. Tehát a kontemplált cél sem érhető el.

Azon a nyomon, a melyen eddig haladtunk és eddig kerestük a boldogulást — semmiesetre nem!

A gyáripar nemcsak körülöttünk, de az egész földgömbön nagyon előrehaladt. Hatalmas nemzetek kezében, hatalmas tőkékkel, hatalmas eszközökkel dolgozik, iskolázott munkaerővel. S mindezt gőzzel.

Mi sem hatalmas tőkékkel, sem hatalmas eszközökkel nem rendelkezünk. A gőz pedig már nagyon drága nekünk; kezdőknek.

A világipar ily előrehaladott stádiumában már csak a rendkívüli és hősies eszközök használnak és képesítettek a verseny felvételére.

Ez pedig egyedül — a *hazafi áldozat*. Míg oly tőkék tanakodnak — hogy így szólják — a gyáralapításról, a melyek akár magánvállalatban, akár részvény-

társaságban, a hasznót, a kamatot latolgatják és a megtérülő tőkekamat nélkül nem mennek bele a nagyarányú gyáralapításba, nem akarnak reszkizni, kockázatni semmit, hanem csak tisztán üzleti alapon indulnak: ily tőkék mindig vissza fognak riadni a gyáralapítástól. És a nemzet sohasem jut el az ígért földre. Csak mindig sóhajtozni, vágyakozni fog és üres sopánkodásban emészteti életerejét, vesztegeti milliárdokat érő idejét.

Egy mód van, mely kezünkben van, mely tőlünk függ, melynek urai vagyunk: a *honfiai áldozat!*

Tessék az áldozat terére lépni! Kezdve az alsóbb osztálytól a legfelsőbbig. Kezdve a kicsinyek 10—20 koronájától a nagyok 1—200,000 koronás áldozatáig. Így összehozhatunk 20—25 millió koronát egy év alatt. Tíz év alatt 200—300 millió koronát. Ez lesz a hazafias nemzeti iparbank tőkéje. Oly tőke, mely egyelőre nem kér osztalékot, nem számít kamattalakra. Ily tőkével létesítsünk aztán — már most nyomban — életrevaló gyárakat, az ország minden vidékén diszlokálva, a vidék karakterének megfelelően, a legéletbevágóbb cikkek gyártására, minők szegénynek, gazdagnak egyaránt keltenek, pl. fehérnemű, posztónemű stb. előállítására.

De még — nagy elmaradottságunknak miatta — magában véve ez sem elég. A legmodernebb eszközökhöz kell nyúlunk. *Mellőznünk a gőzt és lehetőleg az olcsó vízihajtóerőhöz folyamodnunk*. Természetesen a mennyire lehet. Mert a gőz már drága nekünk. Míg a külföld csak készül: mi már dolgozunk vízierőre berendezett gépekkel, gyárakkal! Ebben előzzük meg őt!

De ezzel aztán sietünk kell! Mert a tizenkettedik óra felé közeledünk, mikor már csak egy fájdalmas sóhajban törhetünk ki, hogy: kész!

De nem lesz kész soha! — fogják némelyek mondani. Ha mi elmulasztottuk a gyáralapítást kellő időben, betelepítjük majd a külföld a maga tőkéjével és megteremti a gyáripart.

Megteremti magának — mi pedig bent új kiadási gyarmat leszünk.

Így csak gyöngé, tehetetlen, az erélyt és okosságot nélkülöző, — így csak életrevalótlan, pettyhűdt, gyáva nemzet gondolkozhatik és tehet.

Az erősek és életrevalók kezükben tartják jövőjük kulcsát — és nem bízzák azt senki emberfiára!

Agoston Károly.

A Tanári-kör ünnepi estéje.

Ritka szép ünnep folyt le a városi Vigadó nagytermében márczius 31-ikén. Az Eperjesi Tanári-kör tízéves fennállását ünnepelte e napon. Nem hiúság, nem tetszelgni vágyás vitte e lépésre, hogy a maga szerény köréből kilépve, a nagy nyilvánosság elé vigye ügyét: egyes-egyedül az a körülmény, hogy bizonyoságot tegyen arról, hogy létezik s fenmaradásának mi sem áll útjában, ha tovább is megkezdett útján halad és kettős czéljának megvalósítására törekszik. Ezt méltányolta benne a város régibb, nagy multtal bíró kulturális intézménye, a Széchenyi-kör. a mikor a közreműködésére

napiglan él országszerte, úgy, hogy szinte közmondássá lett a nép nyelvén a mérhetlen kegyetlenkedés jellemzéseül ama káromkodásszerű szidalmazás: «Beste-lélek Karaffia!»... Most ott Thököly hamvainak méltó elhelyezéséről lévén szó, a «Collegium Thökölyiano-Rákócziánium» kebelében mozgalom támadt és bizottság alakult egy *emléktábla* emelésére az undok vérbíróság áldozatainak névsorával — közadakozás útján, s máris — mint a hírlapokban is olvassuk — szépen gyűl a megkívántató összeg.

De — egy másnemű emlék is hirdeti ott a szörnyített emlékezetét: a katolikusoknál vallásos tisztelet tárgya, egy szt. *Mária*-szobor, mely azon időben emeltetett, nemsokára a vérbíróság gyászos ténykedése után, nem tudni, kinek indítására: a városi tanács indítására-e, vagy pedig az egyházi főhatóság rendelkezésére; mert a közhiedelem szerint *vallásos* indokból és vallásgyakorlati czélra épült a szentelt szobor, t. i. a mennyei örök, igaz bíró *kiengesztelése* végett a rém-tett expiálására, s tényleg csakugyan évente, különösen egy *Mária-ünnepnapon* (szept. 8-ikán, mint szt. Mária születésnapján) nagyszámú népség gyülekezik ott a szobor körül, s a szobor esti kivilágítása mellett áhítatosan zengedezi szolozmaszerű szent énekeit.

E szobor-emlékhez eperjesi életemből kétféle nevezetes élményem emléke fűződik; s mindkettő bizonyos tekintetben közérdekű, a mennyiben hazafias és vallásos vonatkozással bír s némileg illusztrálja ama tényleges s régi történeti igazságot, miszerint a protestantizmus szabadsága nálunk a közhaza szabadságával «pari passu ambulat». Történt pedig mindkettő az 1848/49-iki szabadságharcz legsúlyosabb napjaiban közvetlenül az orosz invázió előtt. Ugyanis:

Az akkori vallásügyi miniszter, *Horváth Mihály*, az orosz hadak bevonulásával szemben tudvalevőleg országos *köz-imákot* rendelt s felhívást intézett ez iránt különösen az összes papsághoz felekezeti különbség nélkül; minek folytán a katolikusok általános egyházi körmeneteket (processziókat) rendezvén az azévi pünkösöd előtti *keresztjáró-napok* alkalmából, Eperjesen az akkori városi főjegyző indítására az ott létező felekezetek összes papsága, a gör. kath. püspöktől kezdve az utolsó evang. lelkészig, összeállott, hogy a közveszélyrel szemben a kellő egyetértés és összetartás szimbolizálása s jelképezése a nagyközönségre nézvést jó példával menjen elő, közös tanácskozásban elhatározó, hogy a körmenetekben résztvesznek mindnyájan, hitfelekezeti különbség nélkül, s ez aztán *így is történt* — nemcsak pusztán külső megjelenés, hanem azáltal is, hogy a jelenvolt lelkészi személet minden egyes tagja részint a r. kath. nagytemplomban, részint a városi Fő-utcán a körmenet céljaira felállított oltárok előtt, valamint a Mária-szobornál levő oltár számolyánál — több napon át folytatólag ismételtetvén a körmenet — minden egyes oltárnál *más-más vallású pap olvasta fel az országos közimát*, más-más nyelven (felváltva az ott divó három nyelven: magyarul németül, tótul) s a megállapított sorrendben.

S így tehát megtörtént tényleg az *uniói* vallási egyesülésnek az a ritka, sőt mondhatnám tudtommal tán egyetlen esete, melyre más példa nem látszik sehol: hogy r. kath. szertartású istentiszteletnél protestáns lelkészek végeztek vallási szolgálatot s éppen egy sz. Mária-nak szentelt oltárnál; mert a gör. kath. püspök után nyomban eljöttünk — (ketten lévén ott prot. lelkészek) végezte a teendőt: — persze a há-

désre a legkészségesebben vállalkozott. Ez szabta meg egyúttal programját is. Háláját akarta leróni, mint az elnök üdvözlő-beszédében kiemelte, egyrészt a közönséggel szemben, mely őt önzetlen czélja kivételében támogatta, azzal, hogy éppen a tanulóifjúságot léptette fel, azt, melynek ismeretkőre gyarapítására hordta össze annyi éven át fillérjeit, hogy a nevelés nehéz és sokoldalú munkájában segédkezet nyújtson s ezáltal széles látókörű, hazáját szeretni, becsülni s érte dolgozni tudó nemzedéket nyerjen; másrészt azonban, hogy maga is tanúságot tegyen arról, mily szellem hajtja át azokat, a kiknek gondjaira van bízva a nemzet reménye, a haza tanuló-ifjúsága. Ennél szebben, ennél hívebben nem tükröztette vissza még programm e kettős érzelmet, mely a tanári kart és az ifjúságot áthatotta e napon, mint az, melyben a közönségnek ez alkalommal volt része. S a közönség megértette ezt a szándékot, méltányolta a törekvést. Bút, bánatot feledve, egy érzelemben olvadt fel, a hálával elegyes öröm érzetében, mely ragyogó mosolygásra derítette az arcokat, derűssé tette a jelent s biztatóbbá, kecsgetőbbé a jövőt. Ünnepezt azzal az édes, jóleső örömmel, mint ünnepelni szokta a természet naiv gyermeke a kikeletet, a rügyfakadást, a virág nyílását. S miként a kikelet ébredésével nő a gyermek öröme, akként fokozódott a hallgatóság lelkesedése. Lelke megnyílt, hogy egy új eszmének adjon helyet szívében, mely elméjét megteremkenyítse, képzeletét gazdagítsa.

Dr. *Havass Rezső* kir. tanácsos, a Magyar Földrajzi Társaság alelnökének «Dalmácia és Dalmácia visszacsatolásának kérdése» czímen tartott felolvasása nemcsak időszzerű, hanem teljesen méltó is volt ez alkalomhoz. Az az odaadás, a melylyel tárgyán csüng, a hév, a melylyel hallgatóit eszméjének megnyerni igyekezett s annak megvilágítása, mi mindent várhatunk e kérdés megvalósulásával mindkét részből: megtette hatását. Mélyen vésődött mindnyájunk szívébe. Ez a lelkiállapot teszi érthetővé azt a lelkesedést, a melylyel minden szavát fogadták s a tapsot, a melyben része volt s a mely időről időre megszakította őt fejtegetései folyamán. Kétségtelen, hogy maga a tárgy is lényegesen hozzájárult a lelkesedés fokozásához. Rég mult időket szólaltatott meg, régi dicsőségünk felejthetetlen emlékeit tárta szemünk elé, hogy azokon felbuzdulva, foglaljunk állást eszméje mellett, a mely üdvöt, nagyságot s egy boldogabb jövőt ígér szép hazánknak; amaz eszme mellett, a melynek megvalósítása érdekében annyit küzdött s dolgozott már eddig is, s a melynek további hirdetésére buzdítást jött méríteni körünkbe. S ebben az egyben — reméljük — nem csalódtunk. Akkora lelkesültséget, oly nagy odaadást ritkán tapasztalt eszméje iránt, mint a mekkora itt megnyilvánult! Igaz, hogy csatasorba állította mindazt, a mivel egy a szép, jó és nemes iránt fogékonysággal bíró közönség szívet meg lehet hódítani. Legnemesebb érzelmeinket, a hazaszeretetet szent tüzét, a mely keblünkben kiolthatatlanul lobog, a haza boldogulásában való hitet s jövődjő nagysága iránt a reményt, a mely kell, hogy lelkesítsen, tevékenységre serkentsen

borús közviszonyok nyomása alatt.* Nos hát, az *ilyen* unionisztikus érzület vagy eljárás nem sokat nyom a latban (Más szempont alá esnek a Németországban nem oly ritka úgynevezett «Simultan-Kirchen», vagyis *közös* templomok prot. és kath. istentisztelet tartására.)

A másik említettem történetke a következő: Az 1849. év nyarán, már csak röviddel a világsi gyásznappal, alkalmam volt látni Eperjesen a későbbi *arad* vértanúk egyikét: *Desseffy Arisztid* honvédtábornokot, a ki az ott közelben lévő családi birtoka révén (*Margonya* községe) szintén Sárosvármegye szülőföldje volt. A már akkor nagynevű vitéz tábornok tiszteletére Eperjesen valamelyik napon az esti órákban fényes és nagyszerű fáklyásmenetet rendeztek, s a menet élén mint vezér és szónok a fent tisztelt id. *Bánó József* az ünnepezt tábornokot lakása előtt a főpiacson, a többszörösen említett Mária-szobor ellenében lelkes beszédben üdvözlőlvén, egy nagyhatású akkussal zárta hazafias szavait, mondván: «Lerakjuk itt fáklyáinkat, ezen a helyen (czélzattal az ádáz vértörvényszék emlékére), a hol az *absolutizmus utóljára dühöngött!*... s e szavakra a jelenvolt nagyközönség egymásutánban tömegesen egy halomra rakta össze a nagyszámú fáklyát, melynek égő fénye rémségesen bevilágította a sötét éjhomályba. Valóban, az elvezett hithősök emlékezte bevilágít ama gyászos korszak sűrű homályába, a hálás unokák szívében a remélt jobb kor fényvilágát keltve fel!...

Besztercebányán, az évfordulatkor, 1906. Id. Satehlo János nyug. főesperes.

* Néh. *Felix* Imre tisztársam, mint idősebb, előbb, azután a sorrend szerint csekély magam, végeztük a szóban levő istentiszteleti funkciókat. (En a kath. nagytemplomban, aznap esős idő lévén, a templom számos oltárai egyikétől a másikáig tartván a körmenet; de nevezett tisztársam más napon a városi főtéren tartott körmenetnél éppen a Mária-szobor előtt mondta el a rendelt imádságot.)
Sz. J.

mindnyáju
Szívünk b
hogy anna
helyreállít
pontjából
miénkre a
legszebb
szük kere
a szempo
egész előa
aztán ki-

Havass
Dalmácia
a magya
földrajzi
napsugar
zatossága
gatják az
mint ezt
nek és r
met és é
jelentősé
Magyaro
hivatva v

Majd
gazdaság
A dal
ban van
mutathat
országra
művésze
nek «Be
cízmű ta
Miklós-
szolgálat
modorán
ták műk
beni szép
háza, m
renaissa
emlékei

Dalm
nagy jel
a termé
ország l
telepek
felelő vi
jaira pá
delkezés
rűlmény
hoz és

Átté
melynek
tatja Ha
kiváló t
része ke
nak ügy
Dalmác
azt az

magyar

ország

Vég

tulajdon

nevezete

vetve a

czia lege

környék

fürdőtele

taróig

S. Mar

mán kl

Záraban

nak ajá

Spalató

a magy

A l

levők

sem ha

a zene

kedett

zavarta

A kat

alatt sz

dotta r

zott. Ez szabta meg karta leróni, mint az, egyrészt a közön- n célja kivitelében tulófújást léptette útására hordta össze velés nehézségek és sok- ljtson s ezáltal széles s érte dolgozni tudó nban, hogy maga is em hajta át azokat, nemzet reménye, a en, ennél hívebben amm e kettős érzel- júságot áthátotta e ségnek ez alkalom- rtette ezt a szándé- bánatot feledve, egy egyes öröm érzeté- rítette az arcokat, á, kecsesetöbbsé- eső örömmel, mint gyermeke a kikeletet, S miként a kikelet akként fokozódott egnylt, hogy egy új mely elméjét megter-

a Magyar Földrajzi és Dalmácia vissza- ott felolvasása nem- ó is volt ez alkalom- gyán csüng, a hév, megnyerni igyekezett várhatunk e kérdés megtette hatását. be. Ez a lelkiállapot helylyel minden szá- része volt s a mely tegetései folyamán. s lényegesen hozzá- g mult időket szólat- tetlen emlékeit tárta lva, foglaljunk állást gyságot s egy bol- amaz eszme mellett, en annyit küzdött s nek további hirde- ntkbe. S ebben az tt. Akkor lelkesült- asztalt eszméje iránt, gaz, hogy csatasorba p, jó és nemes iránt e meg lehet hódítani. szeretet szent tüzet, bog, a haza boldogu- aga iránt a reményt, enységre serkentsen

* Nos hát, az ilyen nem sokat nyom a a Németországban tan-Kirchen», vagyis nitisztelet tartására.) e a következő:

röviddel a világsi Eperjesen a későbbi Arisztid honvédtábor- családi birtoka révén svármegye szülőltje ez tábornok tisztele- z esti órákban fényes ztek, s a menet élén lt id. Bano József az főpiaczon, a többszö- ben lelkes beszédben zará hazafias szavait, t, ezen a helyen (cél- kére), a hol az abszo- s ezavakra a jelen- tömegesen egy ha- aklyát, melynek égő ét éjhomályba. Való- ezete bevilágít ama a hálás unokák szívét keltve fel!...

906. Id. Szeleho János nyug. főesperes. dősebb, elébb, azután a ik a szóban levő isteni- mplomban, aznap esős gyikétől a másikáig tar- sam más napon a városi ria-szobor előtt mondta Sz. 7.

mindnyájunkat, kik e hazának igaz gyermekei vagyunk. Szívünk belső rejtekébe hatolt, mikor rámutatott arra, hogy annak az országnak — a melylyel a régi kapcsot helyreállítani oly üdvös volna a mi érdekeink szempontjából — kulturája, művészete miként hatott a miénkre általában s miben nyilvánult minálunk, kiknek legszebb emlékei viselik annak nyomát. Bajos volna szűk keretben mindezt kifejtteni; csak rámutatunk arra a szempontra, a mely vörös-fonálként húzódott végig egész előadásán és szívünket meg-megdobogtatta, hogy aztán ki-ki a tartalmi ismertetésen eligazodjék

Havass Rezső először is arra mutatott rá, hogy Dalmácia valóságos kincsébánya a kutatónak, főleg a magyar kutatónak. Az országnak rendkívül kedvező földrajzi fekvése, hol vadregényes, hol meg mosolygó napsugaras tájai, népének és a nép viseletének változatossága s gazdag történelme szinte hivatgatják, csalogatják az embert, hogy Dalmáciával foglalkozzék. S a mint ezt komolyan teszi, nemcsak természeti kincsei- nek és nevezetes multjának megismerésében talál örömet és élvezetet, hanem szemébe ölik ez országnak jelentősége s ama nagy és fontos szerep is, a melyet Magyarország politikai és közgazdasági életében játszott hivatva van.

Majd áttért Dalmácia történetének, kulturális és gazdasági viszonyainak ismertetésére.

A dalmát művészetről szólva, kiemeli, hogy Dalmáciában vannak épületek, melyeken a magyar befolyás kimutatható; viszont a dalmát művészet is kihatott Magyarországra s hazánk északi vidékein is találunk dalmát művészek által díszes alkotásokat. Így Berzeviczy Albertnek «Beatrix királynő és a Mátyás-korabeli művészet» című tanulmányából tudjuk, hogy az eperjesi Szent-Miklós-templom keresztelő-medenczéje a Mátyás király szolgálatában állott Traui János (Giovanni Dalmata) modorára emlékeztet. Hogy a XVI. század elején dalmát működték a Felvidéken, arra a bizonyosság a kisszebeni szép templomportálé és a héthársi templom szentség-háza, melyek Vincenzo di Ragosa művei s az olasz renaissance-stílnak hazánkban legrégebbi meglévő emlékei közé tartoznak.

Dalmácia gazdasági élete reánk magyarokra nézve nagy jelentőséggel bír, mert a szomszéd Dalmáciában a természeti kincseknek sokasága vár kiaknázásra. Az ország legkiválóbb termékei az aszfalt és a szén. Ipari telepek létesítéséhez mintegy 100,000 lóerőnek megfelelő vízierő s a tengeri kereskedelem és hajózás céljaira páratlan fekvésű, pompás kikötőhelyek állnak rendelkezésre. Dalmácia jelentőségét még növeli az a körülmény, hogy ez országon át férhetünk Montenegróhoz és Albániához.

Áttérve Dalmácia visszakapcsolásának kérdésére, melynek nagy jelentőségét 28 esztendő óta hangoztatja Havass: örömmel konstataitá, hogy újabban több kiváló magyar politikus s a magyar sajtó túlnyomó része kezdi magáévá tenni Dalmácia visszacsatolásának ügyét s a magyar közönség érdeklődéssel fordul Dalmácia felé. Ma már szelvényben halljuk és olvassuk azt az igazságot, hogy *Dalmácia nélkül hatalmas magyar birodalmat s gazdaságilag független Magyarországot elképzelni nem lehet.*

Végül az «Uránia» Magyar Tudományos Színház tulajdonát tevő vetített-képekben bemutatta Dalmácia nevezetességeit és természeti szépségeit, különös súlyt vetve a magyar vonatkozású momentumokra. Dalmácia legerősebb vidékei: a Krsta vízese, Ragusa és környéke, a Bocche di Cattaro, a zelenikai magyar fürdőtelep. Magyar embereket Zarából egészen Cattaróig lépten-nyomon találunk. Legérdekesebbek: a S. Maria templom harangtornya Zarában, melyet Kálmán király építtetett. Szent Luceon ezüst koporsója Zarában, mely Nagy Lajos nejének, Erzsébet királynénak ajándéka, IV-ik Béla két leányának kőkoporsója Spalatóban, a raguzai Roland-oszlop, melynek rúdján a magyar uralom alatt a magyar zászló lengett.

A lelkesedés, melynek hatása alatt állott a jelenlevők mindegyike a felolvasás folyamán, még akkor sem hagyott alább, mikor a program záró számai, a zene és ének kerültek sorra. Mindkettő szépen illeszkedett bele ebbe az ünnepi keretbe s nemcsak nem zavarta az összbonyomást, hanem még kiegészítette azt. A katonai zenekar Kohout Lipót karmester vezetésével szinte minden sikereit felülmúló ügyességgel oldotta meg feladatát; úgyszintén az ifjúsági két énekkar.

Ilyen érzelmekkel eltelve hagyta el a közönség az ünnep színhelyét, a Tanári-kör tagjai és barátai pedig lakomára gyűltek össze, hogy érzelmeiknek, a melyek a felolvasás hatása alatt fakadtak, szabad folyást engedjenek s nagyrabecsüléseknek és hálájuknak adjanak kifejezést azzal szemben, a kinek ez ünnep sikerének előmozdításában oly nevezetes szerep jutott: dr. Havass Rezső kir. tanácsosnak, a kit ez időtől fogva kizárólag ünnepeltek Felköszöntök sem hiányoztak. A Széchenyi-kör részéről dr. Wallentinyi Samu titkár, a Tanári-kör részéről Csengey Gusztáv kollégiumi igazgató ürtették poharukat az illusztris vendégre s kívántak sikert, erőt fáradtság munkájához, a melynek szolgálatába szegődött s a melyért a hála és elismerés nem fog elmaradni. Nagy lelkesedést keltett dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t., az Akadémia elnökének, a Széchenyi-kör védnökének meglehangú távirata, a melyben a Tanári-kört s elsősorban kiváló vendégét — mert akadályoztatása miatt személyesen meg nem jelenhetett — a Széchenyi-kör részéről üdvözölte. Hálásan fogadta a Tanári-kör és vendége ezt a kiváló megtiszteltetést s a maga részéről azon mód megköszönte a kegyes megemlékezést.

HIREK.

— **Kivirult a legszebb tulipán!** Büszkék lehetünk derék honleányainkra: fellelkesítették a közönséget. Szavuk, jó példájuk a legtermékenyebb talajra vetett mag volt. S a hazafias felbuzdulás melegeiből kipattant a legszebb tulipán. Tulipán, a mely hazánk zivataros időjárásában kelt ki, de a melyet az öntudatra s feladatainak helyes megismerésére ébredt honleányok és honfiak egyre sűrűbb csoportjainak gondos ápolása mellett dér nem érhet s kedvezőtlen szelek kerekedése sem téphet meg. Legszebb tulipánkertje van Magyarországon Szűcs János csanádgyházmegyei katolikus kanonok-plébánosnak. Ám az ő tulipán-erdeje sem festhet szebben, jobban, mint az, a lelkesedésének kitörésében s hölgyeink színe-virágával élén oly festői csoport, a mely a mult vasárnap délelőttjén a városi Vigadó nagytermében megalakította a Magyar Védőegyesület eperjesi fiókját. Ez aztán tulipán! Minden lehető megtenni a magyar ipar fejlesztése érdekében! Ha ez sikerül, akkor sikerült a jövőnk, akkor felvirulhat nemzeti nagyléünk egész tulipánerdeje... Munkára fel! Előre! Az egyesület e fiókját harmadfélszázan alakították meg. Annyian iratkoztak be addig. De a belépések sűrűn folynak. Adja Isten, hogy a leg-rövidebb idő alatt ezeken felül legyen a tagok száma. Lelkesedni s lelkesíteni a haza szent ügyéért! Az alakulásnál nagy buzdulást s szintoly buzditást tapasztaltunk. Válgék az a kifejezésre jutott s mindenkire biztatólag hatott óhaj a gyakorlati élet valódi sikerévé s — Klió büszkén fog reámutatni a megalakulás mozzanatára s annak tényezőire a késő utódoknak okulásul s buzditásul mindenha! Az alakulógyűlés dr. Csatory Ágost elnökle alatt folyt le s úgy ő, mint Oszwald Károly meggyőzően, lelkesen fejtették ki a mozgalom célját, rámutattak eszközeire és a várható sikerekre. Felszólalt még Agoston Károly; fontos és követésre érdemes eszméit lapunk számára is összefoglalta a fentebb közölt szép cikkben. Végül a választásokat — egyhangú lelkesedéssel — a következőképpen ejtették meg: Elnök: dr. Csatory Ágost, elnöktárs: Bánó Aladár, titkár és pénztáros: Oszwald Károly, jegyző: Magyar József, jogtanácsos: dr. Szeleho János. A választmány hölgyekből és urakból egyenlő — negyvennegyven — számban került ki a következők szerint: Bielek Lászlóné, Bleier Józsefné, dr. Csatory Ágostné, Csengey Gusztávné, Dahlström Anna Dúzs Mária, Dienes Lajosné, Egerer Ferenczné, dr. Flórián Károlyné, dr. Földi Manóné, dr. br. Ghillány Lászlóné, Glasner Mórné, dr. Holénia Gyuláné, dr. Horovitz Imréné, Ibrányi Hanna, Kakusz Irma, Kirchmayer Vilmosné, Kiszely Mártonné, özv. Kósch Artúrné, Krayzell Aladárné, Lefkovits Mórné, Liptai Lajosné, Luchs Róbertné, Magyar Józsefné, dr. Mikler Károlyné, Molitorisz Istvánné, dr. Müller Bertalané, dr. E. Nagy Olivérné, Oszwald Károlyné, Roskoványi Miklósné, dr. Rosenberg Teofilné, Slajchó Mihályné, Szmoligovics Szilárdné, dr. Szeleho Jánosné, dr. Schmidt Gyuláné, Schöpflin Gézáné, Schwartz Árminné, Uhlarik Mátyásné, dr. Wallentinyi Samuné, Vilecz Jánosné, — Atlasz Dezső,

dr. Both Tamás, Brestyenszky György, Bretz Sándor, Cattarino Sándor, dr. Dessewffy István, Divald Lajos, Eger Mór, Faltin Géza, Faragó József, dr. Flórián Károly, Földvári József, dr. Gallotsik Sándor, Gerő Mihály, Gregor Gerő, Grieger József, Grieger Tivadar, Herkely János, Hertzka Simon, dr. Holénia Gyula, Hrabcsák Géza, dr. Kakusz Béla, Koblicz Frigyes, Kónya Miklós, dr. Körtvélyessy Dezső, Lichtig Sándor, Mittermann István, Moskovits Gyula, Pálesch Árpád, Poloczek Artúr, Rakovszky Elek, dr. Rosenberg Mór, Saly Győző, Sóska János, Sziklai Henrik, Sztankay László, Theisz Ármán, Thrór Gyula, Tydor Lipót, Zaborovszky Béla. Lelkes gárda, sokat várhatunk tőle!

— **Kinevezések.** A király *Köszeghy* Sándor belügyminiszteri titkárnak az osztálytanácsosi címet és jellegűt adományozta.

Az igazságügyminiszter *Acz* Vilmos, eperjesi lakos, kir. közjegyzőhelyettes Ólublóra kir. közjegyzővé nevezte ki.

— **Református istenisztelet.** Az eperjesi ev. ref. missziókör az egyházi felsőbb hatóság buzdítására és támogatásával önálló misszió-egyházra alakult. Elmúlt gyűlésén presbitériumát is megválasztotta. A presbitérium rendes tagjai Both Gyula főgondnokon és Kónya Miklós pénztároson kívül: Faragó József, Fischer Károly, Jónás János, Körtvélyessy Bertalan, Metti János, Perényi Vilmos, Szekeress József, Tardy József és Vöröss Sándor; póttagok: Both Tamás dr., Bálint Sándor, Benke István és Tarr Károly. Húsvét másodnapján, hétfőn délelőtt 1/2 12 órakor református istenisztelet lesz a helybeli ág. h. ev. templomban, a mikor az úrvacsora után lesz a rendes presbiterek ünnepélyes eskütétele.

— **Halálozás.** Nagy és általános részvét mellett temették el április 2-ikán *Szánik* Ernőné szül. *Stock* Vilmát, ki oly fiatalon szállott sírba, itt hagyva mélyen leűtött férjét s két kis árváját. A gyászszertartást ifj. Draskóczy Lajos lelkész végezte, gyönyörű beszédet mondva a kérelhetetlen halál rombolásáról, a férj és a kis árvák gyászáról.

— **Gazdasági épületek vasbetonból.** Igen érdekes terhelési próbát végzett a mult héten a székesfővárosi tanács a Kulhanek-féle vasbeton-mennyezeten, az összes építési főhatóságok és szaktestületek élénk érdeklődése mellett. A próba fényesen igazolta a szerkezet hihetetlen teherbírást és kitűnő voltát. Mivel ezen mennyezetszerkezet a faszervezeteknél is olcsóbb, a gazdasági épületek belsejében eddig alkalmazott tűzveszélyes famennyezetekeket alighanem teljesen ki fogja szorítani. Istálló, magtárak, gőzmalmok és hasonló rendeltetésű épületekre ezen mennyezet, mely alul felül sík és felső síkja egyúttal a legkitűnőbb portland-czément-padozatot képezi, valóban nélkülözhetetlen. A ki olcsó tűzbiztos, e mellett örökös épületet kíván, ne mulasztja el a «Betonia» építési vállalathoz fordulni, melynek műszaki irodája (Budapest, V., Akadémia-utca 9) minden irányban felvilágosítást nyújt. A vállalat a mennyezeteit lakóházaknál is sikeresen alkalmazza.

— **Lemondó közjegyző.** Dr. *Hercsogh* Árpád, eperjesi kir. közjegyző — mint értesülünk — legközelebb lemond állásáról s véglegesen Budapest-e költözik. Az ilyképen megüresedő közjegyzői állásra Eperjesről is többen fognak pályázni. Tervbe van véve azonban ez alkalommal az is, hogy Kisszebenben új kir. közjegyzői állást szerezzenek, a mi az eperjesi közjegyzőség jövedelmeit tetemesen csökkentené.

— **«Bolygó szívek»** cím alatt regény jelent meg Eperjes egyetlen tollforgató asszonyától: dr. *E. Nagy* Olivérnéétől. Rövidebb lélekzetű elbeszéléseiből és rajzaiból jól ismeri már közönségünk az ő kiváló tehetségét, most pedig arról győződünk meg az új regény alapján, hogy hosszabb mese és erősebb bonyodalom szövésére is képes. Regényében két szerető szív egyesülését, elhidegülését, majd újabb találkozását mesterien írja le s a 92 oldalra terjedő füzet mindvégig érdekes és ielbilincselő olvasmány. Különösen dicséretet érdemel még a tiszta, magyaros stílus, a mely fordulatokban és képekben is gazdag. A regény ára 1 korona s kapható Révai Samu könyvkereskedésében Eperjesen.

— **Nyilvános köszönet.** A Magyar Vöröskereszt-egylet eperjesi fiókjának elnöksége az általa rendezett műkedvelői előadásból 257 kor. 07 f.-t az Izs. Nőegylet népkonyha-alapjának juttatott. A kegyes adományért ez úton is leghálásabb köszönetét fejezi ki az elnökség.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Sirolin

Emell az ötvögyet és a teubolyt, megszün-
teti a köhögést, vildéket, éjjeli izzadást.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerár-
ban — Ára ötvögyenkint 4.— koronán

Elsass Manó mérnök úr egy vesztett fogadásból folyólag 10 koronát adományozott ugyancsak a népkonyháknak, melyért leghálásabb köszönetünket fejezzük ki. *As elnökség.*

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Evang. gyámintézeti Nőegylet az Izr. Nőegylet népkonyhájának alapjához 20 koronával járult hozzá. A kegyes adományért ezúton is hálás köszönetet mond *az elnökség.*

— **A népkonyha jótékonyága.** Az Izr. Nőegylet népkonyhája a húsvéti segélyezések során összesen 180 kor.-t osztott ki. Ezenkívül több szegény családnak rendszeres havi segélyeket is megszavazott a választmány.

— **Színházi hír.** Új színtársulatunk sátoraljúj helyi előadásaival annyira meg van elégedve az ottani közönség, hogy minden este megtelik a színház s pl. a «Gül Baba» című operett négyszer egymásután hozott zsúfolt házat.

— **Szakosztályi ülés.** Eperjes szab. kir. vá. os jogi-és pénzügyi szakosztálya tegnap délután 3 órakor ülést tartott s az április hó 11-ikére összehívott közgyűlés tárgyai közül a következőket készítette elő: 1. Az 500,000 koronás vízvezetési kölcsönszerződés pontjainak megállapítása. 2. A csatornahálózat kiegészítésének a vízvezetési munkálatokkal kapcsolatos létesítése ügyében beadott indítvány, és 3. az 1905. évi gyám-pénztári mérleg és számadás felülvizsgálása.

— **Az Eperjesi Szépitő Egylet** tagjai közé újabban testületileg beléptek a cs. és kir. 67. gyalogezred tisztjei, a mely eszme keresztülvitele az ezredparancsnok érdeme s mindenesetre dicséretet érdemel. Ugyanő az ezred legénysége által megjelöltette a Kálváriától kezdve a Czemétére vezető gyalogutat, a mely egyik kedvelt túristaútja közönségünknek.

— **Kereskedő-ifjak mozgalma.** Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egyletének hat tagja körlevélben felhívta a többi tagokat, hogy egyletük ügyét jobban viseljék szívükön, tartsanak össze s ne engedjék pusztulni ezt a reájuk nézve annyira fontos intézményt. E felhívásra az adott okot, hogy nincs meg a tagok közt a kellő egyetértés, nem fizetik pontosan a tagdíjakat és az egyesülettel szemben alig tanúsítanak érdeklődést.

— **Versenyárgyalások.** A benedekvási g. kath. iskola építési munkálataira nézve holnap délelőtt tartják meg az árlejtségi tárgyalást a sósfüredi gör. kath. lelkészalokon.

A helységnek megmagyarosítása következtében Sárosvármegye községeit nagy részben új jelzőtáblákkal fogják ellátni. Szükséges 635 drb jelzőtábla. A zárt ajánlati versenytárgyalás április 26-ikán d. e. 10 órakor lesz az alispáni hivatalban.

— **Vásárárthelyezés.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a május 30-ikára eső berzeviczei országos vásárt május 23-ikán tartsák meg.

— **Műkedvelő előadás.** A jótékonyág érdekében dicséretes buzgalommal és odaadással vállalkoznak szereplésre műkedvelőink az utóbbi időben elég sűrűn, a közönség pedig lelkes pártfogásban részesíti őket. A Magyar Vöröskereszt-Egylet eperjesi osztálya vasárnap és hétfőn rendezett két műkedvelő előadást, részben kórházunk, részben az izraelita népkonyha javára. Mindkét estén zsúfolásig megtelt a színház s a közönség élvezettel hallgatta végig a műsoron levő három kisebb darabot s a theol. akadémiai kiskar énekét. Az előadásokat különösen az tette érdekessé, hogy csaknem egészen új gárdát sikerült összehozni, a melynek fellépésén némileg látszott ugyan az első szereplés újszerűsége, de báj, élet, elevenség nyilatkozott meg a legtöbb szereplőnél, minélfogva a legszebb reménység-gel nézhetünk további fellépésük elé s egyúttal biztossítva is vagyunk a felől, hogy a régibb műkedvelői gárda helyét, ugyanolyan ambícióval, tehetséggel és sikerrel tölti be a fiatalok. A három egyfelvonásos darab közül első volt a «Hol a férj?» című, a mely egyetlen ötletből eredő rövid bohócdalom keretében alkalmat adott egy női- és három férfi-szereplőnek arra, hogy kedves, derűs bevezetéssel szolgáljanak az est programjának terjedelmesebb pontjaihoz Dr. E. Nagy Olivérné a töle megszokott biztossággal, ötletességgel és elevenséggel adta a női szerepet. Andor Sándor, Matherny Gusztáv és Belicsky Kálmán helyes felfogással, összességében és jellegzetesen domborították ki a nagybácsi, a férj és az ismeretlen úr alakját. A legnagyobb szerepe Mathernynak volt, a ki nemcsak ezt játszotta meg bravúrosan, hanem igen lekötölte a rendezőset és a közönséget azzal is, hogy a harmadik darab szereplői közül Németh Béla hirtelen megbetegedvén, beugrott az ő szerepébe s ezzel nemcsak szives készségét, de kétségtelenül jeles színjátszó tehetségét is igazolta. — Második darabképen «A másé» cz. hosszabb vígjátékot adták hat szereplővel, a kik mindnyájan először léptek fel a világot jelentő deszkákon. Nagyobb

szerepeikben Urban Elly és Kösch Zsófi, a szobalány szerepében pedig Dóbiás Ida említendők fel elsősorban. A két előbbi úgy a fiatal leány, mint a fiatal asszony szerepébe ügyesen beletalálta magát s kétségtelen, hogy szép színvonalú alakjuk, kifejező arcjáruk és egész szereplésük további sikeres fellépésekre képesíti őket. Dóbiás Ida az igénytelen szerepbe is tudott néhány olyan vonást belevinni, a mely kedvessé tette szereplését. A férfiak közül dr. Both Tamás a másét folyton megkivánó urat ötletesen és kiváló sikerrel személyesítette meg, dr. Bánó Dezső pedig a férjet adta disztigáltan és finom eleganciával. Mindkettő sima és biztos fellépésű jeles erő. Kis szerepet töltött be, megfelelően, Farkas Lajos. — A következő pontja volt a műsornak «A róza fiatalember» című meghatóan szép dal, a melynek szövegét Váradi Antal, zenéjét pedig Gaál Ferencz szerzette. A theologiai kiskar, Fabry Viktor vezetése és a katonai zenekar orchester-kisérete mellett művészi tökéletességgel adta elő a dalt s annak minden szépségét teljesen érvényre emelte úgy a mesteri ének, mint a diszkrét kíséret. A kiskar talán most aratta legszebb diadalát, a mi elsősorban a jeles karmester érdeme. — Végül a mulattatóan érdekes «Egyetlen leány» cz. vígjátékot adták elő, a mely tapsvihar, folytonos derűtség és szakadatlan tetszésnyilvánítások közt folyt le. Ezt a ritka szép sikert elsősorban Berzeviczy Eleknek, műkedvelőknél a legnagyobb ritkaságszámba menő kiforrott, elsőrendű, hatalmas tehetségű eredményezte, a ki Szumbalinszkyból valóságos kabinet-alakot teremtett s az egész darabot uraló művészi magaslapon állott játékaival lépésről lépésre fokozta a hatást s szinte magával ragadta a többi szereplőket is az ő lendülete, ereje és színjátszó képessége. Kétségtelen, hogy a legjelesebb színtársulatnak is becsületére vált volna ez a fényes és kiváló sikerű előadás. Berzeviczy mellett elsősorban dr. Dobay József (Bódi, öreg szolga) érdemel dicséretet, a ki az ilyenfajta szerepeket sok eredetiséggel s a derűlt humor bizonyos nemével tudja előadni. Szumbalinszky öt leányát Berzeviczy Eleknek, Ibrányi Hanna, Dlugolinszky Berta, Úss Irén és Zavatsky Mimi személyesítették. A két előbbinek asszony-, a három utóbbinak pedig leányszerepe volt, de mindnyájan megegyeztek abban, hogy bájosan, ügyesen és igen hatásosan feleltek meg feladatuknak, s találkozásuk, a mikor kitűnik, hogy nem egyetlen leány egyik sem, hanem, hogy ketten, négyen, majd öten vannak testvérek, úgy az első meglepetés, mint utóbb a testvéri szeretet ábrázolásával, igen sikerült jelenet volt. Az öt «egyetlen leány» közül kettőnek Bulissa Károly és dr. Ghillány György volt a férje, másik kettőnek pedig Matherny Gusztáv és Richnavsky Oszkár a vőlegénye. Négy ellentétes alakot kellett színre hozniok s dicséretre azzal tették magukat különösen érdemesekké, hogy mind a négy alakot igen találóan, helyes felfogással és következetességgel ábrázolták. Végül még kiemeljük, hogy az összájáték mind a három darabban gördülékeny, kifogástalan volt, a mi főképpen Saly Győző, lelkes és fáradhatatlan rendező érdeme s hogy mind a három darabot nagy tetszéssel fogadta a közönség, a derék szereplőket pedig többször hívta tapsaival a lámpák elé.

— **Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés eperjesi kerülete** ápr. 1-jén d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor igen látogatott rendszer választmányi ülést tartott. Több fontos tárgy nyert elintéztést, melyek közül különösen felemlítésre méltó a kerület határozathozatala az iparpártolás ügyében. Az ülés foglalkozott a Magyar Védőegyesület ügyével s ez egyesület eperjesi fiókjának akciójával, ismertette a Magyar Védőegyesület céljait s ezen ügyben a következő határozatot hozta: Az Omke már megalakulásakor célul tűzte ki programja 9-ik pontjában a nemzeti munka védelmét és a hazai iparnak teljes erejével való támogatását. Tekintetbe véve azt, hogy úgy az Omke, mint a Magyar Védőegyesület, habár nem egy irányban, hanem végcéljában egy és ugyanazon eredmény elérésére törekszik, mert, míg az Omke a hazai ipargyártmányok terjesztését, az egyes iparvállalatok támogatását, ilyenek létesítését és a hazai iparcikkeknél a magyar kereskedelem által való, az eddigénél még intenzívebb felkarolását mozditja elő máris, nem kicsinyelhető eredmény, addig a Magyar Védőegyesület akciójával a magyar társadalmat, az egész hazafiasan érző nemzetet akarja megnyerni annak, hogy az iparvállalatok és a kereskedelem által forgalomba hozott hazai iparcikkeket hathatós pártfogásban és a hol csak lehet, az idegen gyártmányokkal szemben előnybe részesítse: az Omke eperjesi gócpontja ennélfogva csak igaz örömmel üdvözölheti a magyar társadalom és a Magyar Védőegyesület eperjesi fiókjának ezt a mozgalmát, hazafias érzülettel áthatva őszintén kívánja, hogy ezt az akciókat a legszebb siker koronázza és összes, úgy eperjesi, mint sárosvármegyei tagjainak a Magyar Védő-

egyesület eperjesi fiókjába való belépést és ezen egyesület céljainak hathatós támogatását legmelegebben ajánlja. Nem hagyhatjuk megemlékezés nélkül, az ezen ügy tárgyalása alkalmával, egyes választmányi tagok által tolmácsolt az a nézetet és kívánságot, mely szerint tegye kötelességévé a Magyar Védőegyesület eperjesi fiókjá, tagjai közt odahatni, hogy azok *elsősorban a helyi kereskedelmet és ipart támogatassák!* Ne hozzassák pl. kávé-, tea-, déligyümölcs- stb. szükségleteiket ötkilogrammos csomagokban direkte a nagykereskedőtől. Evvel felette sértik a helyi kereskedelem érdekeit. Nemkülönbön legyenek a Védőegyesület tagjai bizonyos ideig türelemmel és elnézéssel, ha a kereskedő a még raktáron levő avagy *kötött* osztrák árút elhelyezni kívánja. Utóvégre az mégsem kívánható, hogy ezen árú elhelyezéséről lemondjon a kereskedő: Végül új tagokul felvették: Barts Emil gyógyszerészt és Steinlauf Henrik kereskedőt. Elhalálozás folytán törültek a tagok sorából Lichtig H. kereskedőt.

— **Az Országos Vöröskereszt-egyesület eperjesi fiókjának választmánya** április 5-ikén Semsey Adolfné elnöklése mellett ülést tartott, a melyen Gömör János titkár beszámolt az egyesület által rendezett két műkedvelői előadás fényes erkölcsi és anyagi sikeréről. E szerint a jövedelem 514 kor. 14 fillér volt, a mely összegnek felét az izraelita népkonyha, a másik felét a városi kórház-alap kapja. A választmány halálával és köszönettel emlékezett meg a két kiváló rendezőről Saly Győzőről és Faragó Józseféről, a lelkes műkedvelőkről, a theol. kiskarról és a katonazenekarról, a kik magas színvonalú előadásukkal a nemes célú vállalkozás sikerét biztosították; továbbá a városi tanácsról, a mely a jótékony célra való tekintetből a bevételnek öt megillető feléről önként lemondott; Gratzl Andrásról, a ki egy színvonalú díszletet ingyen festett meg. Mindezeknek, valamint a felülfizetőknek ez úton mond hálás köszönetet a választmány. — *Felülfizettek* a következők: dr. Halmos Károly 50 kor.; br. Ghillány Imre, Semsey Adolfné és dr. Holénia Gyula 20—20 kor.; Krayzell Aladár és dr. Propper József 6—6 kor. és dr. Krausz Zsigmond 3 kor. Végül a nagy számban megjelent választmányi tagok meleg ovációban részesítették az egyesület elnökét, a ki több mint két évtizede áll az egyesületnek élén s vezetni annak ügyeit lankadatlan buzgalommal s ez alkalommal is tevékeny részt vett a két előadás gondos előkészítésében.

— **Jogász-zászló.** A Jogásztársulat a május közepén megtartandó zászlóavatási ünnep rendezőbizottságát április 5-ikén tartott közgyűlésén küldötte ki, melynek tagjai a következők: 1. Rendező-bizottság elnöke Mauks Sándor. 2. Pénztáros Szmerekovszky Béla. 3. Titkárok: Dede Lajos és Herczegh József. 4. Hölgyfelkérő-bizottság elnöke Bulissa Károly; tagjai: Kovács Géza, Amrein Antal, Veszely Júlián, Beniczky Gyula. 5. Szintügyi bizottság elnöke Bucsegh Kálmán. 6. Élelmezési bizottság elnöke Mikler Lajos; tagjai: Münnich Ferencz, Berényi László. 7. Fogadó bizottság elnöke Toronszky Emil. 8. Elszállásolási bizottság elnöke Dobay Károly. Ugyancsak ezen közgyűlés megbízásából utaztak fel ápr. 7-ikén Budapestre Mauks Sándor, Bulissa Károly, Beniczky Péter és Danielovits Zoltán a zászlóanya és az ünnepély védnökeinek felkérése végett.

— **Számvizsgálat.** Szerdán és csütörtökön délután tartották meg, Kösch Árpád elnöklése alatt, Kollégiumunkban az évi számvizsgálatot, a mely teljesen megnyugtató eredménnyel járt ezúttal is. A számvizsgálatról az igazgatóválasztmánynak és az egyházkerületi közgyűlésnek tesz jelentést a bizottság.

— **Elveszett.** Március 26-ikán délután Müller Náthán izségi lakos Eperjesről szekeren hazafelé utazván, a Takács-, Flórián-, Árok- és Kálvária-utcán, valamint a Mező- és a Lőcsei-úton haladt s addig, míg a Lőcsei-úti vámházig ért, szekere fölött egy barna zsákot — a melyben 600 korona értékű fehérenmű volt — elvesztett. A károsult fél a megtalálónak vagy annak, a ki őt az elvesztett ingók nyomára vezeti, 50 korona jutalmat ad.

— **Pénztárvizsgálatok.** Krayzell Aladár, Eperjes szab. kir. város polgármestere, a múlt hét folyamán tartotta meg a szervezeti szabályrendelet által is megkivánt negyedévi pénztárvizsgálatokat s úgy a házi-, gyámi, mint a rendőrkapitányi pénztárt a legnagyobb rendben találta.

— **Magyar gyártmányú húsvéti locsolók és illatszerek** Theiss Árminnál kaphatók.

— **A vízvezeték építése.** Eperjes sz. kir. városának egyik legfontosabb közegészségügyi intézményét: a vízvezetékét húsvét után kedden, április hó 17-ikén kezdik el építeni. Ekkor történik meg az első kapavágás, a mely alkalommal az országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztálya részéről Zarka

Elemér fő
közül Bec
zett s itt
különösen
nak érinti
be akarja
nak semm
rendelet s
az építési
árát végle
juk még
tása érde
mert a tén
tettel ön
házakba
és közegé
respektál
kapcsolás
olyan em
a hova e
saját érd
a vízvezé

— A
miniszter
dele e
április h
pedig ug
május 1
fegyverg
— E
Klub ált
jesről H
és Szem
győztese
szép ere

— M
a virsli-
hogy az
hetetlen
paprika,
követke
tani. Kö
előnybe
lit, száfa
ajánljuk
azt a t
idegen

—
s kedve
gyakról
a kinél
tölthető
től 5 ko
ből k. 1
drbonk

—
ápr. 5-
Elnöklé
a válas
dójét: a
tegye t
érni kit
felébred
hivatás
Osztály
erre kir
állapít
vétel ve
fogja.
mány.
az utó
A vála
kívül
egyesü
kiránd
közpor
lendő
téséről
rándul
ban is
figyelm
kirakat
mert a
utak j
Endre
plébán
viczér
A vál
jelvény
zött k
sok t
Ott e
túriszt

Elemér főmérnök is jelen lesz. Az építési vállalkozók közül *Becsey Antal* gépészmérnök már Eperjesre érkezett s itt állandó irodát nyit, a mit azért emelünk ki különösen is, mert vele kell azoknak a háztulajdonosoknak érintkezésbe lépniök, a kik a vízvezeték hálójába be akarják kapcsoltatni E tekintetben a városi tanácsnak semmiféle teendője nincs, mert a vízvezetési szabályrendelet szerint bárkinek joga van a házi bekapcsolásra, az építési tervekben pedig minden munkát egységárát véglegesen megállapították — Hangsúlyozni kívánjuk még azt is, hogy a házi-bekapcsolások foganatosítása érdekében minél előbb megteendő a bejelentések, mert a főcsöveket a bekapcsolások számára való tekintettel öntik; továbbá, hogy — legalább az emeletes házakba — a vízvezeték bekapcsolása olyan kényelmi és közegészségügyi érdek, a mit bizonyára minden háziúr respektálni fog, már csak azért is, mert utóbb a bekapcsolás többé kerül, már pedig kétségtelen, hogy az olyan emeleti lakásba nem akad majd a jövőben bérlő, a hova ezentúl is rúdon kell a vizet felhordatni. Szóval saját érdeke ellen is cselekszik az a háztulajdonos, a ki a vízvezeték bekapcsolását most elmulasztja.

— **A tavaszi fegyvergyakorlatok.** A hadügyminiszternek a hadtestparancsnokságokhoz intézett rendelete értelmében ez évben a rendes tartalékosokat április hó 23-ikától május 5-ikéig, a póttartalékosokat pedig ugyanezen időben, majd folytatólag május 7-ikétől május 19-ikéig terjedő időközökben hívják be tavaszi fegyvergyakorlatra.

— **Eperjesi vívók Kassán.** A Kassai Atlétikai Klub által rendezett országos amatőr-versenyen Eperjesről *Herczegh József*, *Mankó Sándor*, *Stübenfoll Gyula* és *Szeniczey Ödön* vettek részt s mind a négyen a győztesek közt voltak. Mesterüket: *Dobay Károlyt* e szép eredményért ezüst-éremmel tüntették ki.

— **Minék az a sok paprika?** Legújabbban nálunk a virsli- és kolbászféléket annyira telítik paprikával, hogy azok csipős íze következtében jóformán élvezhetetlenek. Annyi bennük a téglaporhoz hasonló színű paprika, hogy a hús teljesen elveszti színét és ennek következtében benne frissességet sem lehet megállapítani. Következésképpen ennek az, hogy közönségünk előnyben részesíti máris az idegen gyártmányú virsli-t, szafaládét és hasonló kolbászféléket. Figyelmebe ajánljuk ezen tényt henteseknek azzal: hagyják el azt a túlzott paprikázást s ne engedjék kiszorítani idegen gyártmány által a helyi ipar készítményeit.

— **A húsvéti ajándékdadás** évről évre divatosabbá s kedveltebbé válik. Ezen célra megfelelő ajándéktárgyakról gondoskodott *Cattarino Sándor* eperjesi cég, a kinél tojás-alakú, illatszerrel vagy cukorkával megtölthető dobozok — különféle kivitelben — 10 fillértől 5 koronáig kaphatók. Továbbá női kézi táskák bőrből k. 1-80-tól 24 k.-ig. Gyerekek részére húsvéti csibék dronként 10 fillér.

— **A Magyar Kárpátgyógyászati Eperjesi Osztálya** ápr. 5-ikén tartotta folytatólagos választmányi gyűlését. Elnöklő *Uhlarik Máttyás* lelkes szavakkal szívére köti a választmánynak, hogy az Osztály legfontosabb teendőjét: a tervbe veendő kirándulásokat, teljes odaadással tegye magáévá, mert az egyesület csak úgy fogja elérni kitűzött célját, a kirándulási kedv csak akkor fog felébredni az eperjesi közönségben, ha a választmányi hivatása magasztán áll s ha annak minden tagja az Osztály magasabb feladatáért síkra száll. A választmány erre kimondja, hogy ezt a szép elnöki megnyitót, a megállapítandó kirándulások jegyzékével együtt, tudomás-vétel végett az összes választmányi tagokkal közöltetni fogja. Egyúttal tíz kirándulást állapított meg a választmány. Az első társas-kirándulást május 6-ikára tervezik, az utolsót okt. 7-ikére, még pedig mindig vasárnapra. A választmány által előre megállapított kirándulásokon kívül — a kirándulási szabályzat értelmében — az egyesület, illetve Osztály tagjai által kezdeményezett kirándulások is lesznek; e kirándulások tervezete a központi iroda révén idejében, lehetőleg írásban közlendő az ügyvezető elnökkel, a ki a kirándulás hirdetéséről gondoskodik. Április hó folyamán útjelző kirándulások lesznek; az Osztály tagjai e kirándulásokban is részt vehetnek. A tagokat egyébiránt arra figyelmezteti a választmány, hogy a központi iroda kirkatában kitétt hirdetmények iránt érdeklődjenek, mert a legtöbb kirándulást csak ott lesz hirdetve. Az utak jelzésére nemtagokat is kértek fel, így *Mathia Endre* róm. kath. plébánost Tarkeőn, *Mihalics Mihály* plébánost Pusztamezőn, *Gurkó József* körjegyzőt Berzeviczér és *Mankovics Iván* g. k. plébánost Balázsvágáson. A választmány egyúttal elhatározta, hogy az egyesület jelvényét viselő kis zászlót készített, melylyel a kitűzött kirándulás megtartását jelezni fogja. A kirándulások tervezetét lapunk következő számában közöljük. Ott emlékezünk meg a város öt pontján elhelyezett **túrisztikai táblákról is. A főtábla a városi mézárszéken,**

a kisebb táblák egyike a városházán, egy a Fő-utca felső végében a Moskovics-féle házban, egy tábla az előbbivel szemben a Singer-féle házban; az Abos és Sívár felé irányuló kirándulások táblája pedig Divald házban van elhelyezve. A táblák igen szépek s a mi a fő: rendkívül ügyes és céltudatosak vannak összeállítva; rajtuk 36 kisebb-nagyobb kirándulás van feltüntetve, jelezve egyúttal a távolságot, a jelzés kezdetét és színét; ugyane színre fogják az utakat a készítenő térképen is jelezni, úgy, hogy bárki könnyen eligazodhatik. Biztosak vagyunk benne, hogy az Osztály ily lelkes és céltudatos munkával a maga elé tűzött nemes feladatot teljes mértékben el fogja érni. A közönség máris elismeri az Osztály nagy jelentőségét s a legnagyobb bizalommal van iránta; ennek felel meg a tagok száma is, a mely — úgy hisszük — még tetemesen emelkedni fog.

— **Syndetikon** ragaszt mindent! 12, 20, 32, 40 és 50 fillérrért kapható Eperjesen Cattarionánál.

— **Szövetkezeti közgyűlés.** A Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítő-Szövetkezete ápr. 2-ikán tartotta rendes évi közgyűlését báró *Ghillány Imre* elnökle alatt. A közgyűlés elhatározta, hogy a 4907 kor. 95 fill. nyereségből 1598 kor. 68 fillért a részjegytöke 4%-os kamatozására, 1000 kor.-t a tartalékalapra, 770 kor.-t a hivatalnokok jutalmazására fordít és 1539 kor. 27 fill.-t új számlára visz át. Tudomás vette az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentéseit az 1905. üzleti évről és nekik a felmentést megadta. Az igazgatóságból kilépett *Piller Kálmán* helyett báró *Ghillány Imrét* választották meg; úgyszintén megválasztották a felügyelő-bizottság tagjait további egy évre *Desseffy Pált*, *Hedry Ernőt* és *gr. Wengerszky Hugót*. *Bornemisza Lajos* indítványára a betegsége miatt meg nem jelent *Bujanovics Gyula* szövetkezeti elnöknek a közgyűlés az 1905. évben is kifejtett buzgó tevékenységéért köszönetet szavazott és elhatározta, hogy öt erről jegyzőkönyvi kivonat alakjában értesíti. *Roskoványi Miklós* ajánlatára a közgyűlés a szövetkezeti hivatalnokoknak elismerését fejezte ki buzgó szolgálataikért. Több felszólalás is történt, melyek közül kiemelendő *Kajata* község fiókszövetkezetének panasza a miatt, hogy a fiók részére az italárúsítás nem engedélyeztetett, jöllehet ez a lakosság általános szükségletének felelne meg. Az elnök felvilágosításul előadta, hogy az engedély megszerzése iránt az illetékes hatóságoknál a kellő lépések megtették, de felebbezés dacára, a közigazgatási hatóságok ellenzése következtében eredményre nem vezettek. Ezután a közgyűlés véget ért.

— **Fehérneműt és ruhát** kimél mindenki, ha a *Haltenberger-féle* kassai gőzmosó- és festődében tisztított. Átvételi iroda Eperjesen: *Theisz Armin* gyermekjáték- és díszműár-üzletében.

— **Kevesebb a választó.** Eperjes sz. kir. városra nézve ápr. 4-ikén és 5-ikén állították össze, dr. *Piller Dezső* főszolgabíró elnökle alatt, az országgyűlési képviselőválasztók jövő évi névjegyzékét. Az eredmény igen kedvezőlen, a mennyiben 1062 választót írtak csak össze, a mi az ideai állapothoz képest 30 csökkenést jelent. Ennek oka az ex-lexben keresendő. A valylai adó nem lévén ugyanis kivette, azok, a kik mint új adózók választók lehetnének, nem voltak felvehetőek a névjegyzékbe. Így körülbelül 150-en maradtak ki.

— **A «Pesti Napló» új karácsonyi ajándéka.** A PESTI NAPLÓ karácsonyi albumainak sorozata a magyar GENUZS JAVAKINCSEINEK gyűjteménye. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a PESTI NAPLÓ az ő albumait ajándékol adja előfizetőinek A PESTI NAPLÓ idei ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a PESTI NAPLÓ díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényével felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat. A PESTI NAPLÓ ideai ajándékkönyve *Rákóczi-Album* lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapjait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyes hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit JAVAFRÓK fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosított művészet egész sor több-színnyomású képben fog remekelni. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bízzák. Ezt az új, páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a PESTI NAPLÓ állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, a ki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a PESTI NAPLÓ-ra előfizet, illetve a ki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módokatokra vonatkozólag a PESTI NAPLÓ kiadóhivatala: Budapest, VI., *Andrássy-út 27.*

— **Felmentett vádlottak.** *Willer Rézi* háza is leégett 1904-ben, a felsővízközi nagy tűzvész alkalmával. A ház ugyan biztosítva volt a «Transsylvania»-nál, de mert a díjjakkal hátralékban volt *Willer Rézi*, abban

egyeztett meg *Baum Mózessel*, a biztosítótársulat felsővízközi ügynökével, hogy ez állítson ki nyugtát a díj pontos lefizetéséről, a minek alapján tényleg be is perelte a társulatot a brassói kir. törvényszéknél. Mielőtt a polgári perben ítéletet hozott volna ez a bíróság, áttette az iratokat a helybeli kir. törvényszékhez, mert büncselekmény látszott fenforogni. Az ügy április 2-ikán és 3-ikán került tárgyalásra dr. *Grynaeus Géza* elnökle alatt. Vádat magánokirathamisítás, illetőleg sikkasztás és csalás büntette miatt emelt a kir. ügyészség, azonban a törvényszék, dr. *Müller Bertalan* védőbeszédje alapján, a vádlottakat felmentette. A közzétett ítélet ellen felebbezett.

— **Az időjárás szeszélyének** minden ember ki van téve; ez az oka, hogy oly sok ember szenved csúszban és köszvényben. A legelőkelőbb orvosok elismerik, hogy csúszos, reumás fájdalmakat nemcsak csökkent, hanem meg is szünteti a híres *Zoltán-kenőcs*. Üvege 2 kor. *Zoltán B.* gyógytárában, Budapest, V., Szabadságtér.

— **Az O. M. K. E. a vámtételek közlése érdekében.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés beadványával fordult a kereskedelemügyi miniszterhez. A beadványban hangsúlyozva mindenekelőtt azt, hogy az O. M. K. E. sem a márczius hó elsejével rendeltetileg életbeléptetett autonóm vámtarifát, sem a külkereskedelmi szerződéseket törvényes alapon nyugvóknak a törvényhozás hozzájárulása nélkül ugyan el nem ismerheti, de mivel azok a gyakorlati életben tényleg érvényben vannak és így a kereskedelem és ipar fontos érdekeit érintik, az O. M. K. E. a felmerülő kívánások érdekében felszólalni kötelességnek tartja. Kifejti ezután a beadvány, hogy az autonóm vámtarifa és külkereskedelmi szerződések közötti szövegekből a hazai kereskedelem csak arra nézve szerezhet teljes tájékozódást, hogy az egyes árucikkekre minő vámtételek rovandók le a behozatalnál; de abban az irányban, hogy minő vámtételek alá esnek az egyes árucikkek a Magyarországból külföldre irányuló kivitelnél, a tájékozódás ez alapon nem lehet teljes. Pedig úgy a jelenlegi külkereskedelmi forgalom gyakorlati igényei, valamint a kiviteli kereskedelem fejlesztése feltétlenül megkövetelik, hogy az érdekeltek pontos tudomást nyerjenek mindazon előnyökről, a melyek a velünk legtöbb kedvezményes egyezményt kötött külföldi államoknak valamely más külföldi állammal kötött szerződése folytán javunkra esnek. Németországban már régebb idő óta és rendszeresen közlést azokat a vámtétel-mérsékléseket és megkötéseket, a melyek a legtöbb kedvezmény folytán a német termelés javára szolgálnak. Mindezek alapján azt kéri az O. M. K. E. a kereskedelemügyi minisztértől, hogy a KÖZGAZDASÁGI ÉRTESETŐ című hivatalos kiadvány közleményei sorába vétessek fel és folytattassék rendszeresen azon vámtételek közlése, a melyeknek a velünk legtöbb kedvezményes alapon szerződött külföldi államoknak valamely más külföldi állammal létesült szerződése alkalmával való mérséklése vagy megkötése a mi javunkra is esik, de a mi közöttünk és a külföldi államok között kötött kereskedelmi szerződéseknek publikált szövegekből nem tűnik ki.

— **A «Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár»** április 1-jén megjelent 7. számában a főlapon egy nagyfontosságú közigazgatási kérdésre adott válaszszaal kezdődik. Ebben a községi előjárások és a határrendőrkapitányságok közti alárendeltségi viszony határozatátik meg. *A községek a határrendőrségi kapitánynyal szemben oly alárendeltségi viszonyban állanak, mint a főszolgabíróval szemben.* A füzet «könyvtári» részében *Vilsinszky Károly* m. kir. pénzügyi számellenőrnek, a szombathelyi közigazgatási tanfolyamon előadó, «A községek könyvtárai» című nagyszabású monografiája kezdődik. Ezenkívül «A cselekdöntvény magyarzata», írta dr. *Krasscsenits Gyula* szolgabíró, kitűnő tanulmány foglaltatik a füzetben. A «döntvénytári» részben a földmívelésügyi miniszternek a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. t.-cz. végrehajtása tárgyában hozott elvi határozatainak egy nagyobb csoportja foglaltatik; s ebben a tekintetben a folyóirat úttörő munkát végez, mert a közigazgatásnak ezen nagyfontosságú ágazata eddig egészen kultiválatlan maradt a közigazgatási szakközönyökben. Számos pénzügyi, közigazgatási-bíróági, belügyminiszteri elvi határozatok találhatók még ebben a számban. A GYAKORLATI KÖZIGAZGATÁSI KÖNYVTÁR ÉS DÖNTVÉNYTÁR előfizetési ára egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor., egy hóra 1 kor. Az előfizetési díjakat legczélsezerűbb postai utalványon a szerkesztő és kiadó címére: dr. *Dolenecs József* ügyvéd, Budapest, VIII., *József-körút 74.* sz. alá beküldeni. Míg a készlet tart, az 1905. évi első évfolyam teljes példányai is kaphatók. Kötve 20 kor., füzve 12 kor. Mutatvány-számokat az érdeklődőknek szívesen küldenek.

— **Főorvosi jelentés.** Eperjes város főorvosának jelentése az egészségügyi állapotáról 1906. márcziusban. Az egészségügyi állapot — viszonyítva a múlt hónaphoz — jó. A városi kórházban kezeltetett 80 fekvő-, 233 járóbeteg, összesen 313. A városi fő- és alorvos magángyakorlatában kezeltetett 45 fekvő-, 75 járóbeteg, összesen 120. Előterbe léptek a légutak megbetegedései. Fertőző-bajok közül bejelentetett: 1 szármárhurut. 12 hasihagymáz és 2 trachoma-betegség. Élve született 19 fi, 19 leány, összesen 38; meghalt 17 fi, 21 nő, összesen 38. Különös kóros, valamint orvosrendőri boncolás nem volt. Az áruba bocsátott tej minden nap megvizsgáltott, több ízben vízvezte volt. Faluról behozott marhahús, egészségtelen volta miatt, többször elkoboztatott.

— A «Honi Ipar» április 1-sei száma az egész országban megindult iparpártolási mozgalomnak van szentelve, melynek e lap mindenkor buzgó szószólója volt. Hét esztendő óta küzd a HONI IPAR az iparpártolás eszméjéért és szakadatlan agitációjával nagyban hozzájárult ahhoz a hangulatváltozáshoz, mely szerte az országban az ipar javára most tapasztalható. A HONI IPAR kimerítő tudósítást közöl az Országos Iparpártoló Szövetség megalakulásáról, a melynek jelentőségét Cserhádi Jenő műgyegetani tanár és Sugár Ottó, a lap felelős szerkesztője, méltatják. «Iparpártolás és önálló vámtérület» rovatában beszámol az összes iparpártolási alakulatokról és kimerítő felsorolását tartalmazza az összes újabb gyáralapításoknak. Gazdag hírvonat és műszaki rovat zárja be ezt a kötetnyi vastagságú számot, melyet legmelegebben ajánlunk olvasóink figyelmébe. A HONI IPAR kiadóhivatala: Budapest, VI., Király-utca 34. sz. a. van, — előfizetési ára egész évre 16, félévre 8 korona.

— **Az anyakönyvi hivatal heti kimutatása. Születtek:** Poczik Viktória r. k., Varga János r. k., Lukács Zsófia r. k., Kacser Lida izr., Jirga Ferencz r. k., Mészáros Tibor r. k., Bidovszky Gyula r. k., Dolezi János r. k. — **Meghaltak:** Krivanek Mária r. k., 2 hónapos; Majernik Béla r. k., 5 hónapos; özv. Bros Jánosné r. k., 57 éves; Jaczkó Gyula r. k., 3 hónapos; Jarek Béla r. k., 2 éves; Duboviczki Imre r. k., 8 hónapos; Szlanyina András r. k., 6 éves. — **Házasságkötés** nem volt. — **Márczius hónapban született** 19 fi, 19 nő, összesen 38; meghalt 17 fi, 21 nő, összesen 38.

A házasszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

IRODALOM.

Nagy magyarok élete.

— Benedek Elek könyve. —

Benedek Elek ötkötetes munkájának első könyve fekszik itt előttünk. A könyv most indul el útjára s a magyar olvasóközönségnek bizonyára nincs szüksége magyarázatokra, hogy megértse, mit akart Benedek Elek eme nagy munkájában megcsinálni? Mikor egy erős, tiszta, szinte fanatikus hazaszeretben égő lélek szól a többi magyar lélekhez, akkor a magyarázó igazán a legfelelősebb személy. A könyv minden során átlüktet az a forró érzés, mely az író szívét eltöltötte, mikor rajzolta ezeknek az alakoknak életét, sorsát, kik tehetségben, elmében, erőben igen különbözők valának, de testvérek voltak abban a forró, mindenkét egyesítő szent tűzben, melynek neve: hazaszeretet.

Mi csak arról próbálunk számot adni, mint sikerült Benedek Eleknek a maga elé tűzött célja.

Azt már a könyv címlapján látjuk, hogy igen szerencsés kézzel nyúlt a dologhoz. Olyan alakokat választott ki, kikben a fajnak minden erénye és sajá-

tossága szintén inkarnálva van. Attila, Árpád alakja természetesen még a mondába vesz, de már Szent Istvánnal a világosan és élesen látó szem is dolgozik. Szent László nemes alakját ritka szép színekkel festi a szerző. Könyves Kálmán, IV. Béla, Nagy Lajos, az idegen vérből való király, ki megmutatta, mivé lehet az uralkodó, ha lélekben, gondolkodásban és érzésben össze tud olvadni nemzetével. Hunyadi János, Mátyás, korának legnagyobb uralkodója, Werbőczy István, Zrínyi Miklós, a szigetvári hős, Tinódi Lantos Sebestyén, Balassa Bálint és Báthory István erdélyi fejedelem.

Báthoryval végződik Benedek Elek munkájának első kötete. Előszavában többek közt azt mondja, hogy könyvét az ifjúságnak szánta és írásközben különös gondja volt rá, hogy a népiszkolai műveltséggel bíró ember is megértse annak minden sorát. Kevés írónk van, kinek magyarsága oly közvetlenül tárulna elébünk, mint éppen a Benedek Eleké. Míg a lélekből a papírra jut valami, sok minden szokott elkallódni s fájdalom, néha a legértékesebb, legjobb dolgok kállóznak el. Benedek Eleknel mindig hű fotográfiaja a szó a gondolatnak, mert nagyon közvetlenül gondolkozik s mert sohasem ír le semmi olyast, a mi teljes világosságban és tisztaságban nem áll előtte.

Benedek igen jól ért a korfestéshez. Alakjai sehol sem állnak magukban, levegő nélkül. Mindenütt ott van velük a világ, a melyben éltek s azok a kisebb emberek, kik körülvették őket. Ezeket a mellékalakokat egy pár odavetett szóval, de mesteri kézzel jellemzi. Objektív marad mindig és mindenkivel szemben. Igaz emberekről ír — igaz lélekkel.

Mert a ki nem ilyen volt, annak nem is jutott hely Benedek könyvében, mint a hogy meg is írja előszavában: «A lángész, a nagy tehetség egymagában nem állítható példaképül az ifjúság elé: a ki Istentől nyert tehetségét nem használta hazájának, embertársainak javára; a kinek cselekedetei nyomán romlás, pusztulás fakadt; a kinek élete-folyása a közérkölcöket megmetelyezé: e könyvben helyet nem találhat.

Ebben a könyvben a nagyság legfőbb mértéke a belső, lelki érték. A ki embernek igazi ember, hazafinak igazi hazafi volt; a ki tudott hevülni nemes eszményekért, igaz lélekkel, ereje, tehetsége legjavával haladt a legfőbb cél felé, mely nem lehet más: e hazának üdve, boldogsága; a ki e hazáért élt, dolgozott, nagyokat cselekedett, szóval, tollal, karddal, vésővel, ecsettel, s ha világi hatalom volt a kezében, e hatalommal a nép javát munkálta mindig: hely illeti a nagy magyarok Pantheonjában.

Am e nagyok életének rajzában, a szerényebb tehetségű, kisebb munkakörben dolgozó hazafiak nagy seregével találkozunk az olvasó; azokkal, kik a maguk tehetségének mértéke szerint, becsületes lélekkel munkáltak a haza üdvén. Nemde illő, hogy nevük, emléküik a nagyok, a legnagyobbak mellett, a jelen s jövő nemzedékek lelkeiben megmaradjon?»

Szebb és igazabb útravalóval mi sem bocsáthatjuk el a könyvet. A nagy magyarok életének története a fényes lapok mellett telve van súlyos, keserves küzdelmekkel. Küzdelmekkel, melyeket legnagyobbaink, legjelesebbjeink folytattak s melyeknek oly gyakran áldozatul is esének. Ennek a munkának igen sok lapja telve van annak a fenséges tragikumnak leírásával, melyet Rákosi Jenő így fejez ki egyik drámájában: «egyesek bukásán egy nemzet feltámadása». Sokszor kellett áldozatul adnunk azokat, kik legjobbak és legnemesebbek voltak mindnyájunk közt. Láttuk a hatalmaságban sorvadó lelkeket s szívünkbe nyilallik az üldözött bujdosók éneke. Ott áll a vérpád, a mely hősök véréből piros, ott a bitó, melyek mártírok halála avatott szentté; de végre egyesek bukásának árán mindig a nemzeté lett a győzelem és a diadal.

Lengyel Laura.

Felölös szerkesztő: Dr. Raffay Ferencz. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Mindazon jó barátaim és ismerőseim, kik felejtethetetlen jó nőm betegsége alatt és végtisztessége alkalmával nehéz napjaimban szíves részvetésként mérhellen fájdalommat enyhíteni kegyesek voltak, fogadják ez úton is hálátelt szívem mélyéből fakadó köszönetemet!

Eperjes, 1906. április hó 5-ikén.

Szánik Ernő.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

Lithion-forrás

SALVATOR

különösen alkalmas használatra. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangú gyógyviz és diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik üllő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetényekben vagy húgysavas vesekövek és vesekövek lépződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Hirdetmény.

Az Eperjesi Széchenyi-körben folyó évi május hó 1-jétől a

másodszolgai állás

betöltendő lévén, felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy bizonyítványokkal ellátott folyamodványukat április hó 20-ikáig alulirothoz adják be.

Eperjes, 1906. április 7-ikén.

Szmoligovics Szilárd s. k., az Eperjesi Széchenyi-kör hácnagya.

Legjobb minőségű Hazai gyártmányú

gyermekkosci,

fa, papir-, utazó-, díszkosarak és virágasztalkák egyszerű és legfinomabb kivitelben kaphatók

GREGOR ENDRE fi. k.

üveg-, porcellán-, lámpa- és díszműtáru-üzle tében Eperjesen, Fűtca 73. sz.

Együttal a t. vevőmet értesítem, hogy nem tekintem a bevásárlási összeg nagyságát, hanem 3 koronáért egy életnagyságú fénykép-nyomtatást minden t. vevőmnek beszerzem.

A csecsemők testsúlya máskülönben teljes jóllét mellett sem akar normális módon növekedni, dacára, hogy táplálékukat ügylatszük szívesen veszik. Ennek oka abban rejlik, hogy a gyermekek a sok tejet nem képesek teljesen kihasználni, úgy, hogy csak a tejnek egy része szívódik fel a bélsatornába és a test felepülésére szolgál, míg a maradék súlyteher gyanánt működik. *Küfke-gyermekliszt* hozzákeverése által a tej könnyebben emészthetővé lesz, azonkívül a táperő a fehérje és sók által gyarapodva lesz és a testsúly normális módon, a gyermekek jó fejlődése mellett, emelkedik. B. 118. sz.

Árverési hirdetmény.

Sáros megyében, Kisladna község határában fekvő, a kisladnai volt úrbérek tulajdonát képező erdőből kihasználandó 154 drb megszámozott és lebélyegezett *tölgytörzs* 191 m³ hasznifára és 84 m³ tűzifára becsült *fatömege* tövön az erdőben 1906. évi *aprilis hó 18-án délelőtt 9 órakor* a községi bíróságánál *Kisladnán* nyilvános szóbeli és írásbeli versenytárgyaláson el fog adatni.
Kikiáltási ár 2500 korona, melyen alul ezen fatömeg eladatni nem fog.
Bánatpénz 250 kor., melyet minden egyes versenyző az árverés megkezdése előtt az árverező-bizottságnál letenni köteles.
Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött szerződési feltételektől eltérők, figyelembe nem vétetnek.
A szerződési feltételek az eperjesi m. kir. állami erdőhivatal, illetve jár. erdőgondnokság hivatalos helyiségeiben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Kisladna, 1906 márczius 31. *Valya Mátyás, ár. elnök.*

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bémentesen küldünk egy próbát a Coza-porból. Kávé, tea, étel- vagy szeszitalban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Coza-por többet ér, mint a világ minden szobeszedé a tartózkodásról, mert csodálatos ellen-szenvenessé teszi az iszákosság a szesz-ital. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy gyermek egyaránt, az ivónak tudnia nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

A Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény- és becstelenségtől megmentet- tük később józan polgárok és ügyes üzletemberek lett- tek. Temérdek fiatal embert a jó útra és szerencsésé- hez segített és sok embernek életét számos évvel meg- hosszabbította.

Az intézet — mely a Coza-por tulajdonosa — mindarról, kik kívánják, egy próbát adogat és egy kísérőiratokkal telt könyvet díj- és költésmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhesen biztos hatá- sárol. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártal- matlan.

INGYEN PRÓBA 386. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intéz. nek. (Levelek 26 fill., levelezőlapok 10 fillérel bémentesítendő.)

COZA INSTITUTE (Dept. 386.), 62, Chancery Lane, London, Anglia.

Most jelent meg!

Nagy Magyarok Élete.

Írta: Benedek Elek.

A «Nagy magyarok élete» öt kötetben jelenik meg. *Első* kötete Attila, Árpád, Szent István, Szent László, Könyves Kálmán, IV. Béla, Nagy Lajos, Hunyadi János, Mátyás király, Werbőczy István, Zrínyi Miklós, a szigetvári hős, Tinódi Lantos Sebestyén, Balassa Bálint és Báthory István életéről szól.

Egy kötet ára díszkötésben 6 korona.

Köhögés!

Ki arra nem ügyel, vétkezik saját teste ellen.

KAISER-féle MELL-KARAMELLEK a 3 fenyővel.

Orvo- világ megvizsgálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hurut és elnyákosodás ellen.

4512 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy azt, a mit ígérnek, valósul.

Csomagok ára **20 és 40 fillér.**

Kapható:

SCHOLZE A. és FIA czukrászda- és kávéházában EPERJESÉN.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű hírneves valódi szepességi lenvászon és damasztárú minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki gyármány csak az,

mely ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

1868 óta forgalomban.

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában lényegesen sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, elődelt kútegek, nevezetesen tenor-rezesség, ótvár, fagyás, lábizzásás, fésű- és szakkörpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a **kátrány-mak 40%-át** és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrhórogásoknál sikerrel alkalmazták a kátrány-szappant.

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrány-szappan az arcbőr tisztán tartásához eltarvitásához, a gyermekeknek valamennyi lejtettségű ellen, tolu- mulatlan bőrtisztító, **mosó és fürdő-szappan mindennapi használatra** szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

20% glicerín-tartalommal és línom illattal. Mint kiváló bőrkopó szer kitűnő eredménnyel használtatik továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.

Kittések, napégetés, septic, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Arca minden fejnek 70fillér használati utánadással együtt. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjegyzést minden cím- kén.

Kittetve díszlelvéllel Becsen 1888-ban és aranyéremmel a párisi világiállításán 1900.

Minden egyéb gyógy- és egészségi szappan, mely Berger-féle gyármány, a minden szappanhoz mellékel használati utasításon fel van sorolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.** Magyarországi főraktár: **Först's József gyógyszer-tára, Budapest, Király-utca, Thallmayer és Seitz, Zrínyi-utca.** Kicsinyben Magyarország összes gyógyszer-táraiban.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tárában, valamint Magyarország összes gyógyszer-táraiban.

BRÁZAY-SÓSBORSZESZ-SZAPPAN

egészségi és kozmetikai szempontból felülmúlhatatlan.

BRÁZAY-féle KÖLNI-VÍZ az illatszerek legkiválóbbja.

BRÁZAY-SÓSBORSZESZ nélkülözhetetlen házi szer.

lehetővé teszik, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a **kellemetlen szag** és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakknak sajátja, **elkerültetik**. E mellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapadló-fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték födi be a padlót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új padlóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem födi el a famustrát.

Főraktár

Eperjesen: **BOHRANDT W.-nél.**

Gölniczbányán: Flachbart Arminnál.

Kassán: Binder Samunál.

CHRISTOPH FERENCZ, Berlin—Prága.

Amerika

Abreise aus Havre jeden Samstag.

Französische Linie.

Bequeme, rasche Fahrt, ausgezeichnete Verpflegung sammt Wein u. Liqueur. Fahrkarten nach allen Stationen sämtlicher amerikanischen Bahnlínen zu Originalpreisen. Nähere Auskünfte erteilt gratis und franco

Französische Linie

WIEN, IV., Weyringerg. 8.

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK 2 1/2-től 12 lóerőig, BENZINMOTOROK,

SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,

ARATÓGÉPEK és egyéb MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK

VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bémentve küldünk.

Kossuth Lajos-utca
= 33. számú =
(Kohányi Laura-féle) ház
emeleti lakása
(házi kerttel)
július 1-jétől
kiadó.

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószerszámok számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér
Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fillér.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégnél Eperjesen.

Igló: Danielisz Lajos.

Kisszeben: Kassewitz J. János.

Kassa: ifj. Novelly Sándor Utóda.

Bármily állású, foglalkozású
úriemberek

szép keresethez juthatnak helyben és vidéken, ha a Pesti Hazai Takarékpénztári és minden egyéb sorsjegyek csekély fizetések ellenében eladásánál közreműködik.

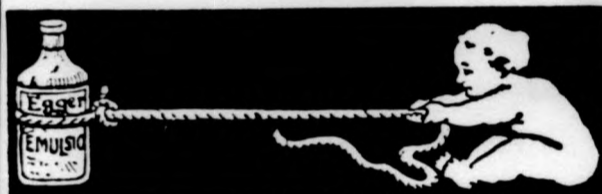
Braun Gusztáv bankháza

Budapest, Szabadságtér 5.

Átköltöztetések és butorszállítások,

az átköltözködési ingóságok becsomagolásának megtakarításával, minden időben, helyben és vidéken, saját, szabadalmazott butorkocsiban eszközöltek.

Vigyázzni ezen bejegyzett védjegyre!

Három kérdés:

I. **Miért** kedvelik az orvos urak az EGGER-EMULSIÓT és rendelik e csukamájolajat előszeretettel?

Mert az EGGER-EMULSIÓT a csukamájolaj legjobb adagolási módja s gyógyszeredényei meglepők.

II. **Miért** szeretik a gyermekek az EGGER-EMULSIÓT annyira?

Mert ize kitünő és nyalánkságszámba megy.

III. **Miért** szeretik a felnőtt egyének az EGGER-EMULSIÓT?

Mert tudják, hogy a csukamájolaj áldásos hatását fokozott mérvben bírja és mindazonáltal nyoma sincs a csukamájolaj undorító íze és szagának.

Hogy ezen tények valódiságáról bárki meggyőződhesen,

a „Nádor-gyógyszertár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

bármelyik küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csomagolás- és portóért). Egy eredeti nagy üveg „Egger-Emulsió” 2 kor. árban kapható

Eperjesen: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszertárakban és Pálesch Árpád drogeriában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszertárakban.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pöttléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvényél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszer-tára
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétküldés.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az átkozott köhögés

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszertárakban és Pálesch Árpád drogeriában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszertárakban.

Teljesen pótolják a külföldi liköröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett likörgyárának elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve:

Lindner J. Mór, Eperjes.

Különleges gyártmány:

Triple Sec
„Comme il faut”.

A szépség egyik főkélléke a szép arczbőr!

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni

a FÖLDES-féle

Margit-Crème

csodás hatású arczenőcs használata által.

A Margit-crème egy rendkívül finom, kellemes szikosságú, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10–20 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti a szemölcsöt, májoltat és mindennemű bőrtisztatlanságot.

FELTÜNYŐS tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg: annak fényét, mint a puder, elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermeked üdéséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Leglényesebb előnye, hogy higanyt, ólmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 kor., kis tégelynek 1 kor.

Margit-zappan 70 fill., Margit-puder K. 1:20

Margit-fogpép 1 K., Arczvíz 1 K.

Készíti: FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

KAPHATÓ:

Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszertárakban és Pálesch Árpád drogeriájában.

PESTI NAPLÓ ÚJ KARÁCSONYI AJANDÉKA.

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar Génusz javak'ncseinek gyűjteménye. Irdalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvpiacra. Náluk szebb, előkelőbb, értéke-sőbb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az 5 albumait ajándékkal adja előfizetőinek. A Pesti Napló idei ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma, meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényes felül fogja foglalni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyik remek díszművek voltak. A Pesti Napló idei ajándékkönyve

RÁKÓCZI-ALBUM

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapjait Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyes hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit. Javairól fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És meg fog szólni ebben a kötetben a kor költészetére és a dalnokokról és a tárogatókról is tanúságra idézzük S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képen, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort. Nagyszabású festmények, előrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosított művészet egész sor több-

színyomású képben

fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bízuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is,

a ki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve a ki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módozatokra vonatkozólag a

PESTI NAPLÓ kiadóhivatala, Budapest, Andrássy-út 27.

ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hónapra 2 kor. 40 fillér. Mutatványszámot szívesen küldünk.